

На здымках: 1. Будынак 4-й сярэдняй школы ў г. Мінску. 2. Ідуць школьнікі горада Крычава. 3. Першы раз у першы клас. 4. У апошнія дні канікул.

ДА ВЯРШЫНЬ НАВУКІ

Напярэдадні новага навучальнага года наш карэспандэнт павітаў у Міністэрстве вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР. Вось што яму паведамілі.

Выступаючы на Усерасійскім з'ездзе настаўнікаў, М. С. Хрушчоў сказаў: «Мы вырашаем зараз дзве гістарычныя задачы — стварэнне матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізму і выхаванне новага чалавека. Па сутнасці гэта адзіны працэс». Вось чаму ў нашай краіне створана такая сістэма народнай адукацыі, якая забяспечвае падрыхтоўку спецыялістаў для любога ўчастка народнай гаспадаркі. Выхаванцы савецкіх вуну ствараюць навішныя сучасныя машыны, выхоўваюць новыя атрады моладзі, будуць касмічныя караблі, ставяць на службу чалавеку магутную энергію атамнага ядра.

Вышэйшая школа Савецкай Беларусі развілася і расла як неаддзельная частка вышэйшай

школы Савецкага Саюза. Як вядома, Беларусь да рэвалюцыі была адсталай, непісьменнай. Не ўсе дзеці рабочых і сялян мелі магчымасць наведваць нават пачатковую школу, не гаворачы аб вышэйшых навучальных установах, якіх на Беларусі па сутнасці і не было. Але з першых дзён існавання Савецкай улады пытанню народнай адукацыі ўдзялялася самая сур'езная ўвага. У 1919 годзе ў Віцебску, Магілёве, Мінску, Гомелі былі створаны інстытуты народнай асветы. Яны рыхтавалі работнікаў на дашкольнаму і школьнаму выхаванню, бібліятэкараў, газетных работнікаў і інш.

7 красавіка 1919 года быў створаны Горацкі сельскагаспадарчы інстытут. У 1920 годзе ў Мінску быў створаны політэхнічны інстытут. Праз год адбылося ўрачыстае адкрыццё Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Гэта была вялікая падзея ў

культурным жыцці рэспублікі. Зараз ва ўніверсітэце на ўсіх факультэтах займаецца звыш 7 тысяч студэнтаў і працуе каля 400 выкладчыкаў.

Ужо ў 1941 годзе ў народнай гаспадарцы БССР працавала 87,6 тысячы спецыялістаў з вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыяй, у той час, як да Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі ва ўсіх беларускіх губернях налічвалася ўсяго 200 інжынераў і тэхнікаў.

Напад гітлераўскай Германіі на Савецкі Саюз спыніў стваральную працу беларускага народа. За час гаспадарання фашыстаў на нашай тэрыторыі навучальным установам рэспублікі была нанесена вялікая шкода. Гауляйтар Вільгельм Кубэ ў пісьме да Розенберга ў 1941 годзе, напрыклад, пісаў, што ва ўніверсітэце знішчаны і разрабаваны прыборы коштам у мільён марак. Усе, што немцы знішчылі ў Беларусі дзяржаўным універсітэце, складае 37 мільёнаў рублёў, не ўлічваючы кошту жылых і вучэбных памяшканняў.

...Яшчэ не скончылася вайна, а ўжо на вызваленай тэрыторыі пачаліся работы па аднаўленню разбураных і стварэнню новых культурна-асветных устаноў. У аднаўленні беларускіх вуну прымалі актыўны ўдзел усе братнія рэспублікі. Яны прысылалі абсталяванне для кабінетаў і лабараторый, падручнікі і мастацкую літаратуру. Толькі адзін Маскоўскі дзяржаўны ўніверсітэт перадаў Беларускаму ўніверсітэту 18 тысяч тамоў каштоўнейшай навуковай літаратуры. Відныя вучоныя Масквы, Ленінграда чыталі лекцыі ў беларускіх інстытутах, прымалі актыўны ўдзел у навуко-даследчай рабоце. Зараз у Беларусі працуе 25 вышэйшых навучальных устаноў у якіх займаецца 75.714 студэнтаў і працуе 4.158 выкладчыкаў.

Аднаўлялася ў краіне разбураная гаспадарка, будаваліся новыя фабрыкі, заводы, паднімалася вёска. Патрэбны былі кадры, цэлыя атрады маладых спецыялістаў. Падрыхтоўка высокакваліфікаваных спецыялістаў, авалоданне навішнымі дасягненнямі айчынай і заружбейнай навукі і тэхнікі, стварэнне тэхнікі будучага — вось галоўная задача савецкай вышэйшай школы.

У бягучым сямігоддзі асабліва бурна развіваецца прамысловасць і сельская гаспадарка. Гэта выклікае неабходнасць па-

вялічыць падрыхтоўку высокакваліфікаваных кадраў. У 1962 годзе ў народнай гаспадарцы БССР працавала больш трохсот тысяч спецыялістаў з вышэйшай і сярэдняй адукацыяй, гэта больш, чым ва ўсёй царскай Расіі ў 1914 годзе. Аднак і такой колькасці спецыялістаў не дастаткова. У бліжэйшы час павялічыцца лік студэнтаў для палепшэння кадраў існуючай прамысловасці рэспублікі, якая будзе расшырацца, удасканалвацца, рэканструявацца, а таксама для камплектавання новых галін прамысловасці.

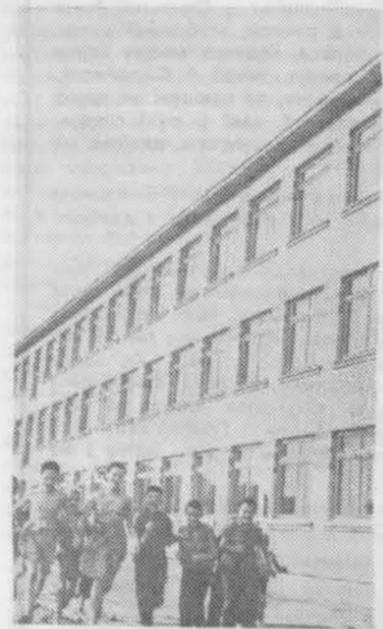
У адпаведнасці з гэтым у вышэйшых навучальных установах адкрываюцца новыя факультэты, аддзяленні. У Беларусі політэхнічным інстытэце, напрыклад, адкрыты радыётэхнічны і інжынерна-педагагічны факультэты, рыхтуюцца спецыялісты па аўтаматыцы і тэлемаханіцы. Беларускі тэхналагічны інстытут рыхтуе спецыялістаў па дэсахімі, тэхналогіі цэлюлозна-папяровай вытворчасці і тэхналогіі вытворчасці пластычных мас. У Мінскім медыцынскім інстытэце адкрыты новыя факультэты — стаматалагічны і фармацэўтычны.

Інжынеры розных спецыяльнасцей, урачы, педагогі, эканамісты, журналісты, спецыялісты сельскай гаспадаркі — любую прафесію можна атрымаць у вышэйшых навучальных установах Беларусі.

Камуністычная партыя і ўрад не шкадуць сродкаў на развіццё адукацыі народа. Толькі за апошнія 10 год асігнаванні на патрэбы вышэйшай школы ўзрастлі ў тры разы.

Савецкія студэнты жывуць і вучацца ва ўмовах, якіх не маюць студэнты ні адной капіталістычнай краіны. За вучобу не плацяць ні інстытуту, ні дзяржаве. Наадварот, ад 75 да 90 працэнтаў ўсіх навучаючыхся ў вуну, атрымліваюць стыпендыю. З гэтага года ў радзе інстытутаў стыпендыі павялічаны. Юнакі і дзяўчаты, якія прыехалі з других гарадоў і вёсак, забяспечваюцца інтэрнатам. Карыстанне кнігамі ў бібліятэках, чытальных залах, кабінетах — бясплатнае. Студэнты тэхнічных вуну бясплатна карыстаюцца лабараторыямі, прыборамі, бясплатна атрымліваюць кансультацыі выкладчыкаў і прафесараў. Студэнты бясплатна карыстаюцца спартыўным інвентаром, спартыўнымі заламі і пляцоўкамі.

[Заканчэнне на 4-й стар.]

Салігорск. Ля будынка новай школы.

Паставы. На першым уроку арыфметыкі.

34 гады нязмэнна працуе настаўнікам у Свіранскай пачатковай школе Іосіф Іванавіч Маліноўскі. За гэты час яго былы выхаванцы сталі настаўнікамі, урачамі, аграномамі. Па шляху бацькі пайшла дачка Ірына, якая закончыла педінстытут і цяпер працуе ў суседняй Каралінаўскай васьмігадовай школе.

На здымку: І. І. Маліноўскі і яго дачка Ірына.

Фота М. Чарняўскага.

ТОЛЬКІ ЛІЧБЫ І ФАКТЫ

У ПЕРШЫ ДЗЕНЬ новага навучальнага года ў школах Беларусі за парты села больш паўтара мільёна вучняў.

11630 ШКОЛ — пачатковых, васьмігадовых, сярэдніх і школ-інтэрнатаў працуе ў рэспубліцы. Выкладанне ў іх ажыццяўляюць 92 тысячы настаўнікаў. Піянерскую работу ў школах вядзе звыш 3.150 піянерважатак.

ДА ПАЧАТКУ вучэбнага года ў школы рэспублікі накіравана 2.800 маладых настаўнікаў, якія закончылі педагагічныя інстытуты, універсітэт, інстытут фізічнай культуры і сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы. Акрамя таго, пры сярэдніх школах атрымалі падрыхтоўку і накіраваны для работы ў 1—4 класах 480 чалавек.

З ГОДУ ў ГОД у Беларусі павялічваюцца капітальныя ўкладанні на будаўніцтва школ. Так, у 1963 годзе ў рэспубліцы будзе здана ў эксплуатацыю школ на 47 тысяч вучэбных месц.

І ВЕРАСНЯ ў беларускай сталіцы ўступіла ў строй сем новых школьных будынкаў, у Гомелі — чатыры, у Магілёве — тры, Віцебску і Оршы — па дзве. Будуюцца школы ў Брэсце, Гродна, Бабруйску, Пінску, Баранавічах, Мазыры, Полацку, Кобрыне, Рэчыцы, Дзяржынску і іншых гарадах. У сельскай мясцовасці ўжо ўведзены і знаходзяцца ў стадыі будаўніцтва дзесяці школьных будынкаў. Усяго к канцу гэтага года на сяле будзе 388 новых школ.

НА 63 ПРАДПРЫЕМСТВАХ рэспублікі, у тым ліку на такіх буйных заводах, як Мінскі трактарны, аўтамабільны, аўтаматычных ліній і іншых створаны вучэбныя цэхі і ўчасткі. Больш чым у ста школах вучні асвойваюць прафесію ў вучэбна-вытворчых майстэрнях. Колькасць навучальных цехаў і участкаў няўхільна расце. Калі ў 1961 годзе толькі ў Мінску іх было 15, то ў гэтым навучальным годзе — 35.

У ГЭТЫМ НАВУЧАЛЬНЫМ ГОДЗЕ ў рэспубліцы працуе 1.691 школа з вытворчым навучаннем. Тут у 9—11 класах 157 тысяч юнакоў і дзяўчат асвойваюць прафесію для работы ў прамысловасці, сельскай гаспадарцы, сувязі, на транспарце, будаўніцтве і ў іншых галінах народнай гаспадаркі. Падрыхтоўка школьнікаў 9—11 класаў вядзецца па 110 спецыяльнасцях.

МНОГІЯ НАШЫ ШКОЛЬНІКІ працягваюць вялікую цікавасць да сельскай гаспадаркі. Для гэтай мэты калгасы і саўгасы, рэспублікі замацавалі за школамі зямельныя ўчасткі, лепшыя жывёлагадоўчыя фермы, дзе практыкуюцца школьныя вытворчыя брыгады. У мінулым годзе ў рэспубліцы было створана 1.149 такіх брыгад, у якіх навучалася 104 тысячы навучэнцаў. У новым навучальным годзе гэта колькасць значна павялічылася.

Пісьмы здалёку ЗАЙДРОШЧУ!

Дарагая рэдакцыя!
Прыехала я дамоў і кожны дзень ўспамінаю, якія цудоўныя дні мы правялі ў Беларусі, у піянерскім лагэры «Крыжойка». Яны не забудуцца ніколі! Не забуду і тых людзей, з якімі знаёмілася і пасябрала на Радзіме маёй маці.
Набліжаецца новы навучальны год. Я жадаю майм беларускім сябрам поспехаў у вучобе. Зайздросіць ім. У іх ёсць усе магчымасці для вучобы, і з часам усе іх мары ажыццяўляцца.
У Крыжойцы мне падарылі чырвоны піянерскі галштык. Захоўваю яго, як дарагую рэліквію.

Бельгія.

Хачу абняць усіх вас.
Ваша Анік ДУДКІНА.

ДЗЕВЯНОСТАЯ РАСЧЫНІЛА ДЗВЕРЫ

Яшчэ год назад тут была пуста і будаўнікі закладлі толькі першую цагляную, а сёння ім ужо ўручылі кветкі. Дарослыя і дзеці шчыра дзякавалі мулярам і тынкашчыкам, цеслярам і малярам за тое, што папрацавалі яны на славу і адзінаццацігадовая школа № 90 тэрмінова ўступіла ў строй.

...Школьны двор перапоўнены. Тут хлопчыкі ў беласнежных кашулях, дзяўчынкі ў шаўковых белых фартушках. Зяюць сонні чырвоных піянерскіх галштукаў. Тут таксама і бацькі вучняў. Усе яны ўважліва слухаюць цёплыя словы віншаванняў з пачаткам повага навучальнага года.

Выступае дырэктар школы Яўгенія Віктараўна Кляноўская. Яна гаворыць пра вялікія клопаты Радзімы аб падростаючым пакаленні. Яскравы прыклад гэтаму — новая, цудоўная школа, якую атрымалі вучні.

І тым, хто ўвойдзе сёння ў яе, Яўгенія Віктараўна жадае стаць дастойнымі будаўнікамі камунізма.

Ад імя першакласнікаў выступіла прыгожая бялявая дзяўчынка Ліда Пахомчык. Яна прачытала верш «Дзень добры, школа!» Потым першакласнікі пасадзілі на школьным дварэ маленькую кучаравую бярозку. «Няхай расце яна разам з намі...», — вырасылі дзеці.

Да першакласнікаў падышоў дзяць вучні восьмых класаў — пакуль што самыя старэйшыя ў школе, і ўручаюць навічкам падарункі. А тыя дораць сваім старэйшым таварышам вялікія букеты кветак. Кветкі падыноўваюць таксама настаўнікам, гасцям, бацькам.

І вось наступіў урачысты момант: дзяўчынцы, якая першы раз прыйшла ў школу, даручылі даць першы званок. Ён разнісіцца па двары...

Загадчыца гарадскога аддзела народнай адукацыі Марыя Рыгораўна Арлова пераразае стужку. Школа адкрыта! Пад гукі духавога аркестру дзеці ўваходзяць у новы будынак. Спачатку ідуць першакласнікі. Іх тут будзе вучыцца 110, за імі — ўсе астатнія вучні.

Настаўнікі павялі навічкоў аглядаць іх школу.

— Як тут усё цудоўна! — гавораць маленькія гаспадары

школы, аглядаючы яе.

Дзецям здавалася, што яны трапілі ў зусім новы, невядомы для іх раней, свет. З захапленнем разглядалі яны вялікія светлыя класы з прыгожай, пафарбаванай у ласкаючыя тоны светлыя таны, мэбляй. Такіх класаў у школе шаснаццаць. Акрамя іх на другім і трэцім паверхах размешчана дванаццаць прадметных кабінетаў: батанічны, хімічны, фізічны, літаратурны і іншыя. Ёсць прасторная спартыўная зала, сталовая. А ў спецыяльнай прыбудове — сталарная і слясарная майстэрні. Гэта для вучняў старэйшых класаў.

Мы папрасілі дырэктара раскажаць аб школе. Вось што сказала Яўгенія Віктараўна Кляноўская:

— Школай сваёй мы можам ганарыцца. Яна сапраўды цудоўная! Тут усё зроблена так, каб нашы выхаванцы — іх у нас 964 — адчувалі сябе добра. Дарэчы, сёння ў нас дзве радасныя падзеі — адкрыццё школы супала з прысвяцэннем нашаму лепшаму выкладчыку, завучу школы Васілю Васільевічу Ізмайлаву ганаровага звання — заслужанага настаўніка школ БССР.

Усім ім і нашым настаўнікам, і нашым дзецям, хочацца сказаць сёння: ў добры шлях! Г. ЕЎДАКІМАВА.

Студэнты Беларускага дзяржаўнага політэхнічнага інстытута Юлія Татаркіна і Пётр Ладзін. Юлія прыйшла ў інстытут са школьнай парты, Пётр — з цэха Мінскага радыёзавода.

ДОБРЫЯ ВЕСТКИ

Навучальныя ўстановы Магілёва ўзбагаціліся новымі спартыўнымі збудаваннямі. Узведзены яшчэ дзве сярэднія і адна васьмігадовая школы з выдатнымі спартыўнымі заламі. У школе № 14 прыбудавана спартыўная зала. Заканчваецца будаўніцтва залы ў школе № 12.

У машынабудаўнічым інстытуце заканчваецца будаўніцтва спартыўных пляцовак. Расшырана зала Магілёўскай дзіцячай спартыўнай школы. Адкрыты новыя дзіцячыя спартыўныя школы ў Быхаве і Глуску.

І. ГУЦЬКО,
старшыня Магілёўскага абласнога савета спортаююза.

ТРЫ «КАТЭГОРЫ»...

«...Штогод мы выкідаем на «звалку» больш мільёна юнакоў і дзяўчат. Калісьці мы растрэвалі прыродны газ, лясы і ўрадлівыя пакрыў глебы, зараз мы растрэваем самае каштоўнае наша багацце: творчую сілу маладых мазгоў і мускулаў, творчыя здольнасці моладзі. Мы растрэваем іх таму, што і ў школах рэбят не ўтрымліваем, і работу ім не даём.

Большасць «лішніх падлеткаў» жыве ў трушчобах буйных гарадоў, або ў бедных раёнах сярэдніх гарадоў. У асноўным яны дзеляцца на тры катэгорыі.

Да першай катэгорыі адносяцца падлеткі, якіх можна

назваць бадзягамі. Гэта юнакі зусім здаровыя і са здольнасцямі. Пастуіць у вышэйшую навучальную ўстанову яны не могуць, спецыяльнасці ў іх няма.

Другая катэгорыя — «заныданыя». Гэта таксама хлопчыкі з нармальнымі здольнасцямі. Але грамадства выкінула іх з асноўнай каліны жыцця моладзі Амерыкі. Сярод іх — негры, пуэртарыканцы, мексіканцы і амерыканскія індзейцы.

Трэцяя і самая цяжкая катэгорыя — «лішнія». Большасць з іх вырастае, не ведаючы прасцейшых, але неабходных у жыцці рэчаў, нават не ўмеючы чытаць. Яны ўступаюць у банды, становяцца злачынцамі.

Усім ім не знайшлося месца ў нашым грамадстве. У 1960 годзе было больш мільёна такіх падлеткаў.

З кожным годам расце лік разгубленых, злосна настроеных юнакоў і дзяўчат. Гэта праблема наступала на нас доўгі час і зараз яна набыла маштабы крызісу».

З артыкула амерыканскага часопіса «Сатэрдэй івнінг пост», г. Філадэльфія.

ВЫСТАЎКА РАСКАЗВАЕ

1 верасня гасцінна расчыніліся дзверы ўсіх навучальных устаноў нашай краіны, пачаўся новы навучальны год. Гэтай падзеі была прысвечана спецыяльная выстаўка, арганізаваная Навукова-даследчым інстытутам педагогікі Міністэрства асветы БССР. Тэматыка выстаўкі — умацаванне сувязі школы з

жыццём і далейшае развіццё сістэмы народнай адукацыі ў Беларусі. Яна экспануецца ў Рэспубліканскім інстытуце ўдасканалення настаўнікаў. 24 вялікія стэнды выстаўкі знаёмяць наведвальнікаў з сістэмай развіцця народнай адукацыі, з багатым вопытам работы школ рэспублікі, з політэхнічным навучаннем. Матэрыялы гэтай выстаўкі экспануюцца не толькі ў нашай рэспубліцы, але і ў Польшчы, у ЗША, Канадзе, Швейцарыі.

Што ж можа бачыць замежны наведвальнік на выстаўцы? З чым пазнаёміцца? Стэнды, адлюстроўваюць работу школ-інтэрнатаў, сетка якіх развіваецца асабліва інтэнсіўна. Цяпер у Беларускай рэспубліцы працуе 124 школы-інтэрнаты, в якіх навучаецца 35 тысяч дзяцей. У мінулым навучальным годзе працавала 25 вун і 105 тэхнікумаў. Наша краіна выйшла на першае месца ў падрыхтоўцы спецыялістаў з вышэйшай

і сярэдняй спецыяльнай адукацыяй. Па колькасці студэнтаў на дзесьць тысяч чалавек насельніцтва наша краіна налічвае 132 студэнты і пакінула далёка ззаду многія замежныя краіны. Параўнаем: у ЗША — 111, у Англіі — 29, у Францыі, — 44, ФРГ — 34, Італіі — 36, Турцыі — 19, Іране — 9.

На выстаўцы прадстаўлены арыгінальныя падручнікі і вучэбныя дапаможнікі па беларускай мове і літаратуры, геаграфіі і гісторыі БССР, дапаможнікі па мастацтвам, эстэтычнаму і працоўнаму выхаванню, шмат метадычнай і дапаможнай літаратуры. Бібліятэка замежнай выстаўкі папоўнілася літаратурай па беларускаму мастацтву, фальклору, музыцы, тэатру.

Цікава прадстаўлены стэнды аб рабоце пазакласных і пазашкольных дзіцячых устаноў, станцыі юных натуралістаў, дзіцячых тэхнічных станцыяў, палацаў піянераў, школьных кінатэатраў, сама-

дзейных фота-, кіна- і ізабудовы.

На выстаўцы можна пазнаёміцца з вопытам мастацкага і тэхнічнага развіцця вучняў. Для гэтага ў беларускіх вучняў ёсць усе магчымасці. Не дзіўна, што вялікай папулярнасцю ў школьнікаў карыстаюцца Мінскі палац піянераў і школьнікаў, Гомельскі планетарый, дзіцячая чыгунка. Зараз у рэспубліцы працуе 124 палацы і дамы піянераў, 75 дзіцячых спартыўных школ, 14 станцыяў юных натуралістаў, 4 станцыі юных тэхнікаў, 7 экскурсійна-турыстычных станцыяў, тэатры юнага глядача. Яны аказваюць вялікую дапамогу школе ў арганізацыі пазакласнай работы, садзейнічаюць актыўнаму фарміраванню светанагляду вучняў.

Выстаўка перанаяўча расказа наведвальніку аб вялікіх клопатах Камуністычнай партыі Савецкага Саюза ў развіцці народнай асветы.

М. МАЛОЧКА.

Пісьмы здалёку

НЕ ПАТРЭБНЫЯ ГРАМАДСТВУ

На паведамленню амерыканскага Дэпартаменту працы лік беспрацоўных сярод моладзі ЗША ўзрос за апошні час на 300 тысяч. Больш мільёна юнакоў і дзяўчат ад 16 да 20 год не могуць знайсці работу. Кожнае лета, калі канчаецца вучэбны год і моладзь пачынае шукаць летнюю практыку або работу, армія беспрацоўных павялічваецца. Усё часцей на вуліцах Нью-Йорка і іншых гарадоў можна сустрэць маладых людзей, якія збіраюць міласціну.

Нават афіцыйная амерыканская прэса вымушана прызнаць, што беспрацоўе працягвае заставацца самай галоўнай эканамічнай праблемай ЗША. Аднак у рамках гэтай праблемы ёсць яшчэ адна, значна больш небяспечная — беспрацоўе сярод моладзі. Міністр працы ЗША таксама прызнае, што становіцца ў краіне вельмі сур'ёзнае і што яно пагаршаецца з году ў год. На яго думку, беспрацоўе ў краіне не змяншаецца, а павялічваецца ў выніку хуткага росту насельніцтва і вельмі маруднага тэмпу эканамічнага росту. Ён сказаў, што прадабчыць магчымасць павелічэння «адкідаў» — нікому не патрэбных чалавечых істот. Маладыя, здаровыя людзі, якія прагнуць прымянення сваіх сіл — ператвараюцца ў непатрэбныя грамадству адкіды! Ці не з'яўляецца гэта прыгаворам, які капіталістычнае грамадства выносіць самому сабе?

Многія юнакі і дзяўчаты кідаюць навучальныя ўстановы, не скончышы іх, таму што дыплом яшчэ не дае права на атрыманне работы. У амерыканскай моладзі няма будучага, няма надзеі.

С. ПЯТРОВІЧ.

ЗША.

У вераснёўскі дзень на набярэжнай Свіслачы.

«Я ХАЧУ ГАВАРЫЦЬ ПА-РУСКУ»

ВОСТРАЎ ПОНЦА (ИТАЛІЯ). «Я хачу навучыцца гаварыць па-руску», — павольна робячы націск на кожным складзе, вымаўляе цяжкую яшчэ для яго фразу маладзенькі хлапчына ў касаваротцы. Няхай вас, аднак, не бянтэжыць яго адзенне: гэта, так скажаць, для «рускага каларыту», сам жа ён — італьянец, завуч яго Джанфранка Джырауда і вучыцца ён на другім курсе венецыянскага ўніверсітэта, на аддзяленні рускай мовы і літаратуры. Побач з ім дзве вельмі сямпа тычныя італьянскія дзяўчыны Анна-Марыя Сетрын і Карла Анціга. Яны таксама вывучаюць рускую мову ў Венецыі пад кіраўніцтвам энтузіяста сваёй справы прафесара Ірыны Доляра.

А цяпер усе яны — студэнты і выкладчыкі (усяго больш як сто чалавек) — сабраліся на востраў Понца, які згубіўся сярод рыфаў Цірэнскага мора, каб

прыняць удзел у арганізаваным для іх асацыяцыяй «Італія — СССР» семінары па вывучэнні рускай мовы і літаратуры. І дзе б вы ні апынуліся — у старой крэпасці, якая некалі служыла месцам ссылак палітычных зняволеных, а цяпер трывала акупіравана міжнароднымі цэнтрамі студэнцкага турызму, сярод дзікіх, дзівосных скал або ў цудоўных гротах, дзе марская хваля, вышлюхнутая рукою сямбра, па старадаўняму павер'ю, можа ператварыцца ў срэбра, — усюды чутна руская мова, гучаць нашы песні.

«Рускае нашэсце», — смяюцца жыхары вострава, прыслухоўваючыся да незразумелай ім мовы. Аднак, ці сапраўды гэта рускае? Спачатку на семінар у Понцу сабраліся галоўным чынам італьянцы, а таксама французы, аўстрыйцы, англічане. Словам, усе, акрамя «сапраўдных рускіх». Арганізатары семінара

не выпусцілі з-пад увагі гэтай немалаважнай дэталі. Яны звярнуліся ў Маскву, у Саюз таварыстваў дружбы з замежнымі краінамі з просьбай дапамагчы запраціць на Понцу саветкіх лінгвістаў. І вось доўгачаканыя госці з далёкай Расіі — 15 чалавек, сярод якіх некалькі філолагаў з Імёнамі, вядомымі далёка за межамі СССР, — у сваіх новых сяброў. І літаральна з першага ж дня завязалася добрая душэўная размова.

«Дружба», «мір» — гэтыя словы гавораць спачатку не зусім упэўнена. Аднак па меры таго як урокі ідуць адзін за адным («практыка гутаркавай мовы» працягваецца на літаратурных чытаннях, у кіназале, дзе дэманструюцца саветскія фільмы, за абедзеным сталом і нават у час масовых «вылазак» на пляж), былая няўпэўненасць паступова знікае. Не перашкода заняткам і адсутнасць

падручніка рускай мовы для італьянцаў. Такі падручнік пакуль яшчэ толькі пішацца («Вельмі доўга» — удыхаюць кіраўнікі семінара). Затое на Понцы — самі яго аўтары, некалькі ўжо гатовых раздзелаў тут жа перадрукоўваюцца на машыныцы.

Ці задаволены вы ходам заняткаў? — пытаемся мы ў кіраўніка групы саветскіх лінгвістаў, адказнага сакратара педагагічнай секцыі Саюза саветскіх таварыстваў дружбы з замежнымі краінамі А. С. Логінавай. Так, семінар праходзіць з вялікім поспехам.

І калі ў двары крэпасці, дзе прама пад адкрытым небам ідуць заняткі, прагучыць развітальны званок, удзельнікі гэтай сустрэчы будуць ведаць і аб рускай мове, і аб народзе, які гаворыць на ёй, больш, чым яны ведалі да гэтага часу.

А. КРАСІКАЎ.

Пісьмы здалёку НАВІНЫ Ў НАС ТАКІЯ

Добры дзень, паважаныя суайчыннікі — супрацоўнікі «Голас Радзімы»! Паведамляю вам, што я атрымаў вашыя кнігі. Як прачытаю, перадам іншым.

Навіны ў нас такія: Работы ўсім няма. Забастоўкі працягваюцца няспынна, але калі група рабочых і атрымае пару цэнтаў дабайкі, дык гаспадары павысяць цэны на прадукты і нічога не страцяць.

Цэны ў нас ідуць уверх на ўсё, усё дорага.

Чыкага — горад брудны. Дамы непафарбаваны. Калі падыме вецер, дык папера лятае ў наветры. Грабляжоў і забойстваў чынніца незлічона. Дзеці і моладзь вельмі разбэшчаныя, малаадукаваныя і недысцыплінаваныя. Пацпе такая распушта, што людзі бяцца ноччу выйці на вуліцу.

Пасылаю вам 10 долараў на вашыя расходы і добрыя мэты. Жадаю вам моцнага здароўя і добрага поспеху ў справах вашых на доўгія гады.

Р. М. ЗША.

АД РЕДАКЦЫІ: Паважаны суайчыннік Р. М. Вялікае Вам дзякуй за цёплыя словы, за добрыя пажаданні. Але грошай прысылаць не трэба. Самай лепшай дапамогай нашай агульнай справе будзе Ваша дзейнасць на месцы ў Вашым горадзе. А калі ў Вас будзе магчымасць аказаць матэрыяльную дапамогу, аказваць яе тым прагрэсіўным газетам і арганізацыям у Злучаных Штатах, якія змагаюцца за дружбу з Саветскім Саюзам, за ўзаема-разуменне паміж народамі.

Старшыня калгаса «Рассвет» Кіраўскага вытворчага ўпраўлення Герой Саветскага Саюза і Герой Сацыялістычнай Працы Кірыл Пракопавіч Арлоўскі выступае на адкрыцці новай калгаснай аднаццацігодкі. Са сваіх уласных зберажэнняў ён унёс на яе будаўніцтва 20.000 рублёў.

Фота Н. Жалудовіча.

ДА ВЯРШЫНЬ НАВУКІ

(Пачатак на 2-й стар.)

Не можа быць у нас і такога становішча, каб студэнт, які заканчвае навучальную ўстанову, застаўся без работы. Яшчэ да канца навучальнага года з заводаў і прадпрыемстваў у інстытут прыходзяць заяўкі. Інстытут загадвае дзевяццаць, дзе партэбны маладыя спецыялісты, куды накіроўваць сваіх выпускнікоў. Напраўленне выпускніку даецца ў асноўным у адпаведнасці з яго жаданнем. Раней размеркаванне на работу пачыналася ў сакавіку-красавіку. З гэтага года парадак размеркавання крыху мяняецца. Яшчэ за год да заканчэння навучальнай установы будучы спецыяліст ведае, куды ён паедзе працаваць. Там ён і праходзіць гадавую практыку.

Студэнты Беларускага політэхнічнага інстытута праходзяць практыку на аўтамабільным, трактарным заводах, на заводзе аўтаматычных ліній, на будоўлях Мінска і іншых гарадоў Беларусі. Студэнты Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі — у калгасах і саўгасах.

Але выпускнікі беларускіх вучыцца не толькі ў прамысловасці і сельскай гаспадарцы нашай рэспублікі. Частка з

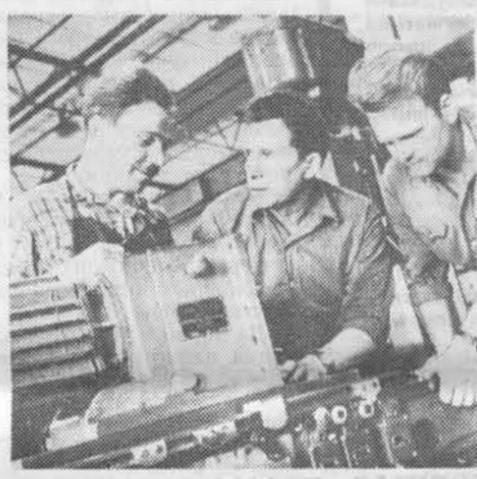
іх накіроўваецца ў іншыя рэспублікі Саветскага Саюза.

Студэнты разам з дыпламамі і накіраваннем на работу атрымліваюць ад інстытута грошы — пад'ёмныя. Гэта грошы на праезд да месца работы, а таксама на адпачынак перад пачаткам работы. Мясяцовыя ўлады, кіраўніцтва прадпрыемства, на якім будзе працаваць малады спецыяліст, забяспечваюць яго і кватэрай.

Павялічыўся больш чым у тры разы ў параўнанні з 1953 годам, прыём студэнтаў пасля заканчэння вучыцца ў аспірантуру. У нашай рэспубліцы рыхтуюць спецыялістаў у аспірантуру па 170 розных спецыяльнасцях. У падрыхтоўцы навуковых кадраў вялікую дапамогу беларускім інстытутам аказваюць Маскоўскія і Ленінградскія вучыцца. Многія аспіранты заканчваюць там аспірантуру і едуць працаваць у Беларусь.

Вось каротка аб тым, як у нашай рэспубліцы ажыццяўляецца падрыхтоўка навуковых кадраў, рыхтуецца армія высокакваліфікаваных спецыялістаў для прамысловасці і сельскай гаспадаркі.

Д. БАБАК.

Гомельскі завод нармалізаваў амерыканскія вузлы — новае прадпрыемства ў рэспубліцы. Ён будзе выпускаць вузлы для аўтаматычных ліній і агрэгатных станкоў.

На здымку: слесар-зборшчык І. Матвееў (злева), майстар Н. Гармоза і слесар-зборшчык Л. Трошка правяраюць першую прадукцыю — сілавы стол.

Фота Ч. МЕЗІНА.

Пісьмы здалёку НАЗАЎСЁДЫ ЗАСТАНЕМСЯ РОДНЫМІ

Перад вачыма яшчэ ўсё ёдзе і рукі дрэнна слушаюцца, а я спяшаюся напісаць вам пару слоў.

Мне зноў і зноў хочацца вам падзякаваць за ўсё, што вы для нас зрабілі. Ад усяго сэрца жадаю, каб дружба наша і ўзаемная павага засталіся з намі на ўсё жыццё.

Пасля адыходу поезда мы яшчэ наплакалі, а потым добра ўладкаваліся і да Брэста час вельмі хутка прайшоў.

У Берліне нас сустракалі таварышы з Камітэта па культурных сувязях з суайчыннікамі. У нас там быў час памыцца, адпачыць, добра паабедцаць. Мы таксама бачылі фільм «Любушка» і наведвалі парк — помнік саветскім воінам. Ён зрабіў на мяне хвалоючае ўражанне. Перад салдатам з біцею на левай руцэ схіліла сівую галаву сумуючая руская маці. Па баках алеі — фрэскі. Строгімі шэрагамі стаяць таполі, журботна схіляюцца нічыя вербы.

Дома ў нас усё на-ранейшаму. Мой муж адпачываў толькі тыдзень — і зноў за работу. Ні як не збярэм дастаткова капіталу. Хутка зіма і новы навучальны год, а тут ўсё гэта грошы, грошы і грошы.

Мяне не мучыць больш сум адчаю, страшная безнадзейнасць, я нейкім чынам з вамі і тут. Ведаю, што будучы яшчэ цяжкія моманты, яшчэ не раз засмуціваю, але я чамусьці веру, што так цяжка, як раней, больш ніколі не можа быць.

За гэтыя дні я вось ужо ў каторы раз расказваю пра нашу паездку і кожны раз я пе-

ражываю яе зноў, усё ўспамінаю да дробязей.

Усе вашы паборункі, нават самыя нязначныя, я буду берагчы ўсё жыццё, як каштоўныя скарбы, а яны ўсёкі раз будуць нагадваць аб простых, добрых людзях, якіх я не змагу забыць.

У самым бліжэйшым будучым вы зноў будзеце атрымліваць наш «Советский патриот». Абавязкова прыязджайце да нас у госці.

Дзеці пішуць сваім новым сябрам — саветскім рэбятам. А Жыльберт ужо атрымаў пісьмо з Мінска ад Васі Таміла.

Так, наша паездка была вельмі цікавая, незабыўная! Хачу верыць, што мне яшчэ паіначасліва з вамі сустраціцца, што мы застанемся заўсёды сваямі. Шкадуно, што месяц не працягваўся год!

Прывітанне шлю самае сардэчнае нашаму Уладзіміру Аляксеевічу Галушкі, усім яго людзям і перш за ўсё калгаснай моладзі, канцэрт якой зрабіў на мяне такое прыемнае ўражанне!

Прывітанне ад маёй сям'і.

А. ПАЛУКАРАВА.

Белая вежа — помнік глыбокай старажытнасці.

Раніца ў Бела-вешскай пушчы.

Фота А. Бірылі.

У ЛЕЙПЦЫГ НА КІРМАШ

МАСКВА. І верасня адкрываецца штогадовы традыцыйны Лейпцыгскі асенні кірмаш. Сёлета ён праводзіцца пад дэвізам «Міжнародны агляд высакаякасных вырабаў садзейнічае мірнаму развіццю міжнароднага гандлю». Тут пакажуць свае тавары шырокага ўжытку 58 краін свету.

Самым буйным знешнегандлёвым партнёрам Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі з'яўляецца Саветскі Саюз. Ён пакажа халадзільнікі, электрапліты, тэлевізары, гадзіннікі, спартыўныя тавары. На кірмашы будзе дэманстравацца і нарочны гадзіннік «Ракета», які пабываў разам з саветскімі героямі ў космасе.

З вырабаў з маркай беларускіх прадпрыемстваў сюды паступіць гадзіннік «Зара» Мінскага гадзіннікавага завода, жакардавыя дываны Віцебскага дыванавага камбіната.

Шырока намачаецца паказ мод. У ім прымуць удзел дамы мадэлей з 8 краін: Талінскі з Саветскага Саюза, «Мода польска» з Варшавы, «Модэкс» з Будапешта, дамы мадэлей з Мілана, Парыжа, Вены, Нідэрландаў і Нямецкі інстытут мод Берліна.

Самым буйным знешнегандлёвым партнёрам Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі з'яўляецца Саветскі Саюз. Ён пакажа халадзільнікі, электрапліты, тэлевізары, гадзіннікі, спартыўныя тавары. На кірмашы будзе дэманстравацца і нарочны гадзіннік «Ракета», які пабываў разам з саветскімі героямі ў космасе.

З вырабаў з маркай беларускіх прадпрыемстваў сюды паступіць гадзіннік «Зара» Мінскага гадзіннікавага завода, жакардавыя дываны Віцебскага дыванавага камбіната.

Шырока намачаецца паказ мод. У ім прымуць удзел дамы мадэлей з 8 краін: Талінскі з Саветскага Саюза, «Мода польска» з Варшавы, «Модэкс» з Будапешта, дамы мадэлей з Мілана, Парыжа, Вены, Нідэрландаў і Нямецкі інстытут мод Берліна.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС
Мінск, Ленінскі праспект, 77,
Дом друку.
Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».